

Warszawa, dnia 7 listopada 2012 r.

Poz. 421

Departament Wychowania i Promocji Obronności

**DECYZJA Nr 351/MON
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ**

z dnia 5 listopada 2012 r.

**w sprawie metodyki szkolenia żołnierzy z przedmiotów
„Kształcenie obywatelskie” oraz „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa”**

Na podstawie § 1 pkt 7 lit. c, d, e oraz § 2 pkt 14 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 lipca 1996 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Obrony Narodowej (Dz. U. Nr 94, poz. 426), w celu określenia zasad organizacyjnych, treści, form i metod szkolenia żołnierzy w ramach przedmiotów „Kształcenie obywatelskie” oraz „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa”, ustala się, co następuje:

1. Wprowadza się do użytku służbowego metodykę szkolenia żołnierzy z przedmiotów „Kształcenie obywatelskie” oraz „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa”, stanowiącą załącznik do decyzji.
2. W jednostkach i komórkach organizacyjnych resortu obrony narodowej szkolenie, o którym mowa w pkt 1, prowadzi się odpowiednio w:
 - 1) pododdziałach zawodowych, zgodnie z programami szkolenia w dziale: Podstawy Wychowania Obywatelskiego i Wojskowego w ramach przedmiotów „Kształcenie obywatelskie” oraz „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa”;
 - 2) ramach szkolenia uzupełniającego żołnierzy, jako przedmioty „Kształcenie obywatelskie” oraz „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa”;
 - 3) ramach kształcenia w uczelniach i szkołach wojskowych oraz centrach i ośrodkach szkolenia.

3. Udział w szkoleniu, o którym mowa w pkt 1, jest służbową powinnością każdego żołnierza.
4. Za szkolenie w ramach przedmiotów „Kształcenie obywatelskie” oraz „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa” jest odpowiedzialny dowódca (dyrektor, szef, komendant) jednostki wojskowej.
5. Traci moc decyzja Nr 436/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie metodyki szkolenia żołnierzy z przedmiotów „Kształcenie obywatelskie” oraz „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa” (Dz. Urz. MON Nr 24, poz. 265).
6. Decyzja wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2013 r.

z upoważnienia
Ministra Obrony Narodowej:
Sekretarz Stanu: *Cz. Mroczek*

METODYKA SZKOLENIA ŻOŁNIERZY

z przedmiotów „Kształcenie obywatelskie” oraz „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa”

Wstęp

Działalność wychowawcza w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej jest integralną częścią dowodzenia, kierowania i szkolenia wojsk oraz kształtowania właściwego dla demokratycznego państwa wizerunku wojska.

W działalności wychowawczej, realizowanej w wojsku, istotną rolę spełnia działalność edukacyjna, która ma charakter planowy i jest prowadzona poprzez współdziałanie dowódców, oficerów i podoficerów wychowawczych i innych osób funkcyjnych oraz współpracę z organizacjami pozarządowymi i innymi partnerami społecznymi.

Działalność edukacyjna w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej jest działalnością kształceniową, realizowaną w formie edukacji ustawicznej, której podstawowym zadaniem jest kształtowanie świadomości obronnej, prawnej, obywatelskiej, historycznej, ekologicznej, prozdrowotnej i kulturalnej żołnierzy, kształtowanie ich postaw prospołecznych oraz doskonalenie kwalifikacji zawodowych.

Zgodnie z Doktryną Szkolenia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej DD/7 (A) (sygn. Szkol. 837/2010), działalność wychowawcza obejmuje między innymi edukację obywatelską żołnierzy, upowszechnianie tradycji i ceremoniału wojskowego oraz międzynarodowego prawa humanitarnego konfliktów zbrojnych, kształtowanie dyscypliny wojskowej, profilaktykę wychowawczą i psychologiczną oraz przeciwdziałanie przejawom patologii społecznych w życiu wojskowym.

Powyższe cele realizowane są w ramach przedmiotów „Kształcenie obywatelskie oraz „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa”, które obejmują również wiedzę o funkcjonowaniu państwa i jego instytucjach, polityce zagranicznej, wewnętrznej, społecznej, obronnej i gospodarczej, w tym ekologicznej, systemie prawnym, prawach i obowiązkach żołnierzy, zasadach i sposobach ponoszenia przez nich odpowiedzialności karnej i dyscyplinarnej, a także zasadach ich wyróżniania.

Rozdział 1

Zasadnicze cele szkolenia z przedmiotów „Kształcenie obywatelskie” oraz „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa”

1. Zasadniczymi celami szkolenia z przedmiotu „Kształcenie obywatelskie” są:
 - 1) kształtowanie osobowości żołnierzy i ugruntowanie ich świadomości obronnej, obywatelskiej, historycznej, ekologicznej i kulturalnej;
 - 2) kształtowanie wśród żołnierzy patriotycznych postaw w oparciu o uniwersalne wartości;
 - 3) zrozumienie przez żołnierzy polskiej racji stanu i interesów narodowych;
 - 4) umacnianie gotowości żołnierzy do ponoszenia ofiar i dobrowolnych ograniczeń dla ochrony i obrony najwyższych wartości – niepodległości, suwerenności i bezpieczeństwa państwa oraz wolności i praw obywatelskich.
2. Zasadniczymi celami szkolenia z przedmiotu „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa” są:
 - 1) kształtowanie wśród żołnierzy wysokiego morale, postaw zaangażowania w służbie oraz karności i zdyscyplinowania;
 - 2) zapobieganie patologiom społecznym w środowisku wojskowym;
 - 3) kształtowanie świadomości prawnej żołnierzy, zwłaszcza dotyczącej zasad i sposobu ponoszenia odpowiedzialności karnej i dyscyplinarnej oraz uprawnień z tym związanych, a także udzielania wyróżnień, jako czynnika motywującego do służby wojskowej.

Rozdział 2

Zasady organizacyjne szkolenia z przedmiotów „Kształcenie obywatelskie” oraz „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa”

1. Dowódca jednostki wojskowej w rozkazie organizacyjnym do funkcjonowania na dany rok wyznacza organizatora oraz prowadzących zajęcia z przedmiotów „Kształcenie obywatelskie” oraz „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa” i zatwierdza program szkolenia z tych przedmiotów.
2. Prowadzących zajęcia wyznacza się spośród żołnierzy zawodowych, w tym zwłaszcza: oficerów i podoficerów wychowawczych, kierowniczej kadry jednostki wojskowej, dowódców pododdziałów od szczebla plutonu wzwyż oraz pracowników wojska (posiadających odpowiednie przygotowanie merytoryczne i dydaktyczne), a także inne osoby posiadające odpowiednie przeszkolenie lub kursy. W przypadku, gdy dowódcą plutonu jest podoficer, który nie posiada wymaganego przygotowania do prowadzenia zajęć – dowódca jednostki wojskowej wyznacza innego żołnierza zawodowego, spełniającego niezbędne wymogi formalne.
3. Wyznaczony przez dowódcę jednostki wojskowej organizator zajęć opracowuje i przedstawia dowódcy do zatwierdzenia program szkolenia oraz określa terminy instruktaży dla prowadzących zajęcia. Terminy instruktaży umieszcza w planie zasadniczych przedsięwzięć na dany rok.
4. Program szkolenia z przedmiotów „Kształcenie obywatelskie” oraz „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa” (z podziałem na poszczególne grupy szkoleniowe)

- powinien określać zasadnicze cele, formy i metody prowadzenia zajęć, liczbę godzin oraz tematykę.
5. Zajęcia odbyte ewidencjonuje się w dokumentacji szkoleniowej prowadzonej w jednostce wojskowej.
 6. W uzasadnionych wypadkach dopuszcza się łączenie zajęć z przedmiotów „Kształcenie obywatelskie” oraz „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa”, a także realizację form pozaaudytoryjnych.
 7. Zajęcia z zakresu międzynarodowego prawa humanitarnego konfliktów zbrojnych i praw człowieka powinny być prowadzone przez doradców prawnych lub inne osoby z wykształceniem prawniczym oraz wykładowców lub instruktorów, którzy ukończyli specjalistyczne kursy z zakresu międzynarodowego prawa humanitarnego konfliktów zbrojnych.
 8. Do prowadzenia zajęć z problematyki prawa karnego zaleca się zapraszanie przedstawicieli organów ochrony prawnej: Żandarmerii Wojskowej, prokuratury, sądownictwa i Policji.
 9. Zajęcia dotyczące problematyki psychologicznej powinni, w miarę możliwości, prowadzić psychologowie – konsultanci dowódców do spraw profilaktyki psychologicznej.
 10. Zajęcia dotyczące etyki powinni prowadzić specjaliści w tej dziedzinie, w tym kapelani wojskowi.
 11. Do prowadzenia zajęć zaleca się zapraszać, w miarę możliwości, osoby będące specjalistami w danej problematyce, zarówno ze środowiska wojskowego, jak i cywilnego. Honoraria dla prelegentów wypłaca się ze środków finansowych jednostki wojskowej, przewidzianych na zadania zlecone.
 12. Podstawową formą szkolenia żołnierzy z przedmiotów „Kształcenie obywatelskie” oraz „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa” jest ich udział w zajęciach, które prowadzi się zgodnie z programami szkolenia dziale Podstawy Wychowania Obywatelskiego i Wojskowego:
 - 1) w pododdziałach zawodowych oraz w pododdziałach realizujących szkolenie podstawowe i specjalistyczne w centrach i ośrodkach szkolenia – w wymiarze godzin określonym w załączniku Nr 1 do Metodyki, przy czym w ramach przedmiotu „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa” obowiązkowo przeprowadza się analizę dyscypliny wojskowej w kompanii (równorzędnym pododdziale) – w wymiarze 1 godziny w miesiącu;
 - 2) w ramach szkolenia uzupełniającego żołnierzy – w wymiarze godzin określonym w załączniku Nr 2, przy czym dowódcy jednostek wojskowych mają do swojej dyspozycji dodatkowe godziny zajęć – w wymiarze określonym w tym załączniku.
 13. W zajęciach prowadzonych w ramach szkolenia uzupełniającego żołnierzy z przedmiotu:
 - a) „Kształcenie obywatelskie” – żołnierze uczestniczą zgodnie z przynależnością do korpusu kadry zawodowej (grupa szkoleniowa oficerów oraz połączona grupa szkoleniowa podoficerów i szeregowych),
 - b) „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa” – żołnierze, w miarę możliwości, powinni uczestniczyć, jako jedna grupa szkoleniowa (bez podziału na przynależność do korpusu kadry zawodowej).

14. W trakcie misji wojskowych poza granicami państwa, ze względu na specyfikę i charakter wykonywanych zadań, nie prowadzi się zajęć z przedmiotów „Kształcenie obywatelskie” oraz „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa”. Dowódcy polskich kontyngentów wojskowych mogą jednak, zgodnie z potrzebami, zdecydować o przeprowadzeniu zajęć, których tematyka dotyczy zaistniałej sytuacji i zagrożeń.
15. Szkolenie w zespołach bojowych Wojskach Specjalnych i w grupach bojowych Żandarmerii Wojskowej oraz z załogami okrętów będących w morzu prowadzi się zgodnie z programami szkolenia pododdziałów zawodowych. W zajęciach uczestniczą wszyscy żołnierze pododdziału, bez podziału na korpusy osobowe.
16. Ze względu na potrzeby i specyfikę szkolenia w rodzajach Sił Zbrojnych i rodzajach wojsk (służb), dopuszcza się prowadzenie zajęć w wymiarze innym niż określony w załączniku Nr 1 do Metodyki, a także łączenie grup w pododdziałach oraz szkoleniu uzupełniającym dla oficerów, podoficerów i szeregowych.
17. Łączenie grup dopuszcza się także w przypadku, jeżeli w jednostce wojskowej pełni służbę mniej niż 10 przedstawicieli danego korpusu kadry zawodowej. Grupa połączona realizuje tematykę zawartą w wykazie obligatoryjnych tematów do szkolenia uzupełniającego żołnierzy realizowanych w danym roku szkoleniowym.
18. Żołnierze pełniący służbę kandydacką oraz przygotowawczą do Narodowych Sił Rezerwowych realizują tematykę zajęć z przedmiotów „Kształcenie obywatelskie” oraz „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa” zgodnie z programami szkolenia uczelni, szkół wojskowych i centrów szkolenia.
19. Żołnierze Narodowych Sił Rezerwowych podlegają szkoleniu z „Kształcenia obywatelskiego” oraz „Profilaktyki i dyscypliny wojskowej”, zgodnie z programami szkolenia w danej jednostce wojskowej. Tematykę zajęć należy ukierunkować na zapoznanie ich z historią i tradycjami jednostki wojskowej, w której odbywają ćwiczenia wojskowe, a także problematyką ponoszenia odpowiedzialności karnej i dyscyplinarnej żołnierzy.
20. Żołnierzy pełniących okresową służbę wojskową włącza się do grup szkoleniowych w pododdziałach oraz w ramach szkolenia uzupełniającego, zgodnie z programami szkolenia.

Rozdział 3

Działalność szkoleniowo-metodyczna

1. Żołnierzy wyznaczonych do prowadzenia zajęć z przedmiotów „Kształcenie obywatelskie” oraz „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa”, należy objąć systematyczną pomocą szkoleniowo-metodyczną. Celem tej pomocy jest doskonalenie i rozwijanie ich umiejętności metodycznych do prowadzenia działalności szkoleniowej, w tym właściwego doboru najskuteczniejszych form i metod prowadzenia zajęć, a także wymiana i upowszechnianie doświadczeń.
2. Podstawowymi formami działalności szkoleniowo-metodycznej w tym zakresie są:
 - 1) narady szkoleniowo-metodyczne;
 - 2) opracowanie materiałów dydaktycznych;

- 3) kursy doskonalące dla wykładowców prowadzących zajęcia z kształcenia obywatelskiego, profilaktyki i dyscypliny wojskowej;
 - 4) warsztaty i podróże historyczno-wojskowe;
 - 5) instruktaże;
 - 6) samokształcenie metodyczne.
3. Narady szkoleniowo-metodyczne, które służą wymianie doświadczeń oraz wzbogacaniu wiedzy i doskonaleniu umiejętności dydaktycznych żołnierzy prowadzących zajęcia, powinny być organizowane raz w roku przez:
- 1) Departament Wychowania i Promocji Obronności – dla szefów oddziałów (wydziałów) wychowawczych i oficerów odpowiedzialnych za realizację szkolenia w rodzajach Sił Zbrojnych, Dowództwie Operacyjnym Sił Zbrojnych, Inspektoracie Wsparcia Sił Zbrojnych, Dowództwie Garnizonu Warszawa, Komendzie Głównej Żandarmerii Wojskowej, dla szefów wydziałów wychowawczych uczelni wojskowych, a także dla organizatorów szkolenia w komórkach organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej oraz w instytucjach cywilnych, w których pełnią służbę żołnierze zawodowi;
 - 2) dowódców rodzajów Sił Zbrojnych, Szefa Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych, Dowódcę Garnizonu Warszawa i Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej – dla szefów wydziałów wychowawczych korpusów, związków taktycznych (równorzędnych), szefów sekcji wychowawczych jednostek wojskowych bezpośredniego podporządkowania, centrów i ośrodków szkolenia w rodzajach Sił Zbrojnych oraz oddziałów Żandarmerii Wojskowej;
 - 3) dowódców związków taktycznych (równorzędnych) – dla szefów sekcji wychowawczych, oficerów wychowawczych oraz żołnierzy wyznaczonych rozkazem dowódcy do prowadzenia szkolenia.
4. Instruktaże są formą przygotowania prowadzących zajęcia do ich przeprowadzenia. Organizuje je dowódca jednostki wojskowej w wymiarze 2 godzin – raz na kwartał. Instruktaże prowadzą organizatorzy szkolenia, którzy mają obowiązek odnotowania ich w dokumentacji szkoleniowej prowadzonej w jednostce wojskowej.
5. Kursy doskonalące dla wykładowców prowadzących zajęcia z kształcenia obywatelskiego, profilaktyki i dyscypliny wojskowej organizowane są w Wojskowym Centrum Edukacji Obywatelskiej.
6. Samokształcenie metodyczne ma na celu indywidualne przyswojenie wiadomości z poszczególnych dziedzin wiedzy przydatnej w prowadzeniu zajęć z przedmiotów „Kształcenie obywatelskie” oraz „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa”, opanowanie potrzebnych umiejętności i nawyków, a także rozwinięcie własnych zainteresowań i zdolności poznawczych.
7. Indywidualnej pomocy prowadzącym zajęcia udzielają oficerowie wychowawczy i inne osoby uczestniczące w naradach szkoleniowo-metodycznych, a także wyspecjalizowane komórki organizacyjne Wojskowego Centrum Edukacji Obywatelskiej oraz szkolnictwa wojskowego.

Rozdział 4

Tematyka zajęć

1. Departament Wychowania i Promocji Obronności opracowuje i rozsyła do dowódców rodzajów Sił Zbrojnych, Dowódcy Operacyjnego Sił Zbrojnych, Szefa Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych, Dowódcy Garnizonu Warszawa, Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej, uczelni wojskowych, centrów i ośrodków wykazy obligatoryjnych tematów realizowanych w ramach przedmiotów „Kształcenie obywatelskie” oraz „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa” dla programów szkolenia:
 - 1) pododdziałów zawodowych – raz na 3 lata (do dnia 31 marca w ostatnim roku okresu szkolenia);
 - 2) ze szkolenia uzupełniającego żołnierzy – raz w roku (do dnia 30 września przed kolejnym rokiem szkoleniowym).
2. Tematy, o których mowa w pkt 1, są aktualizowane stosownie do ustaleń dokumentów dyrektywnych do działalności Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej na kolejne lata oraz wniosków z doświadczeń szkoleniowych i wychowawczych.
3. W procesie planowania zajęć dopuszczalne jest realizowanie własnych tematów, uwzględniających specyfikę jednostki (instytucji) wojskowej, związku taktycznego i rodzaju Sił Zbrojnych (w ramach godzin przeznaczonych do dyspozycji dowódców jednostek wojskowych).
4. Tematyka zajęć realizowanych w ramach godzin pozostawionych do dyspozycji dowódców jednostek wojskowych powinna dotyczyć zadań realizowanych przez jednostki wojskowe, pododdział oraz zagadnień zleconych do realizacji przez wyższych przełożonych.

Rozdział 5

Ocena efektywności szkolenia

1. Dowódcy jednostek wojskowych oceniają efektywność szkolenia poprzez kontrolę zajęć i ich systematyczności, poziomu zdobytej wiedzy przez żołnierzy, frekwencji oraz stanu wykorzystania bazy dydaktycznej (m.in. sali tradycji, biblioteki oświatowej). Kontrolę poziomu zdobytej wiedzy przeprowadza się na koniec okresu szkoleniowego w danym roku kalendarzowym.
2. Poziom zdobytej wiedzy z przedmiotu „Kształcenie obywatelskie” ustala się na podstawie oceny uzyskanej z testu obejmującego tematykę kształcenia, opracowanego przez organizatora zajęć.
3. Żołnierze przeprowadzający zajęcia z przedmiotów „Kształcenie obywatelskie” oraz „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa” mają obowiązek prowadzenia dokumentacji szkoleniowej obowiązującej w jednostce wojskowej (m.in. planów konspektów do zajęć, które zatwierdza ich przełożony). Od osób zaproszonych do prowadzenia zajęć, o których mowa w rozdziale 2 pkt 11, można nie wymagać planów konspektów, a jedynie potwierdzenia w dokumentacji szkoleniowej.

4. W trakcie kontroli problemowej efekty realizacji zajęć ocenia się zgodnie z: Programem oceny jednostek (komórek) organizacyjnych resortu obrony narodowej – Dział III, przedmioty: 3 „Dyscyplina wojskowa” oraz 4 „Działalność wychowawcza i rozwiązywanie społecznych problemów służby”.
5. Departament Wychowania i Promocji Obronności, jako właściwy w zakresie nadzorowania, programowania, koordynowania zajęć z przedmiotu „Kształcenie obywatelskie” oraz „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa”, opracowuje w cyklu rocznym materiał analityczno-oceniający ich efektywność w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.
6. Dowódca Operacyjny Sił Zbrojnych, Szef Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych, Dowódca Garnizonu Warszawa, Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej i komendanci uczelni wojskowych dokonują oceny efektywności realizacji przedmiotów „Kształcenie obywatelskie” oraz „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa” za rok ubiegły i przesyłają sprawozdanie do Departamentu Wychowania i Promocji Obronności (według zagadnień zawartych w załączniku Nr 3 do Metodyki), w terminie do dnia 15 lutego.

Rozdział 6

Metody nauczania i formy organizacyjne zajęć

1. Zajęcia z przedmiotu „Kształcenie obywatelskie” należy prowadzić z wykorzystaniem zróżnicowanych metod nauczania takich jak: metody oglądowe (pokaz, pokaz wzbogacony innymi metodami), metody słowne (opowiadanie, opis, wykład, odczyt, pogadanka, dyskusja), metody praktyczne (ćwiczenie, instruktaż, pokaz filmów) oraz metody eksponujące (uczenie się przez przeżywanie). W ramach poszczególnych form organizacyjnych zajęć należy zaplanować zwiedzanie sal tradycji, muzeów, miejsc upamiętniających walkę i martyrologię narodu polskiego, podróże historyczno-wojskowe, wycieczki krajoznawcze, wizyty w instytucjach administracji państwowej i samorządowej, spotkania z weteranami oraz ludźmi nauki, kultury itp.
2. Zajęcia pozaaudytoryjne z „Kształcenia obywatelskiego” powinny być ewidencjonowane w dokumentacji szkoleniowej prowadzonej w jednostce wojskowej, z uwzględnieniem zsumowanego czasu przeznaczonego wyłącznie na efektywne zajęcia (np. zwiedzanie muzeum, zajęcia w miejscu pamięci narodowej itp.).
3. Samokształcenie metodyczne powinno umożliwiać aktualizację, pogłębienie i rozszerzenie wiedzy, a także ułatwiać odpowiedni dobór treści i metod nauczania oraz doskonalić umiejętności szkoleniowo-metodyczne osób prowadzących zajęcia. W czasie samokształcenia metodycznego koniecznym jest pozyskiwanie i zapoznawanie się z materiałami, które dotyczą nie tylko tematyki określonej w programie szkolenia, ale także będą uwzględniały poziom percepcji uczestników szkolenia. Samokształcenie należy wzmacniać nowoczesnymi środkami kształcenia, takimi jak komputer i Internet.

Rozdział 7

Dokumenty normatywne przydatne w działalności szkoleniowej

1. Ustawa z dnia 9 października 2009 r. o dyscyplinie wojskowej (Dz. U. Nr 190, poz. 1474) wraz z rozporządzeniami wykonawczymi Ministra Obrony Narodowej:
 - a) z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie wykonywania kar i środków dyscyplinarnych (Dz. U. Nr 223, poz. 1782),
 - b) z dnia 8 lutego 2010 r. w sprawie regulaminu postępowania dyscyplinarnego (Dz. U. Nr 24, poz. 121),
 - c) z dnia 25 marca 2010 r. w sprawie dokumentacji i ewidencji dyscyplinarnej (Dz. U. Nr 60, poz. 375),
 - d) z dnia 2 kwietnia 2010 r. w sprawie dyscyplinarnych środków zapobiegawczych (Dz. U. Nr 65, poz. 415).
2. Decyzja Nr 367/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 29 września 2010 r. w sprawie analiz i ocen dyscypliny wojskowej (Dz. Urz. MON Nr 19, poz. 253).
3. Decyzja Nr 518/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 30 grudnia 2011 r. w sprawie wprowadzenia do użytku „Programu oceny jednostek (komórek) organizacyjnych resortu obrony narodowej” (Dz. Urz. MON Nr 25, poz. 443).
4. Doktryna Szkolenia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej DD/7 (A), wprowadzona rozkazem Nr 928/Szkol./P7/ Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego z dnia 28 października 2010 r.
5. Instrukcja o działalności szkoleniowo-metodycznej, wprowadzona rozkazem Nr 955/Szkol./P7/ Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego z dnia 21 grudnia 2009 r.
6. Decyzja Nr 184/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 13 czerwca 2012 r. w sprawie organizacji systemu kształcenia i szkolenia z „Międzynarodowego Prawa Humanitarnego Konfliktów Zbrojnych” w resorcie obrony narodowej.

PODZIAŁ NA PRZEDMIOTY I ROZLICZENIE GODZINOWE

zajęć programowych realizowanych w pododdziałach zawodowych
w dziale „Podstawy wychowania obywatelskiego i wojskowego”

Dział szkolenia	Przedmiot	Liczba godzin					Razem
		Szkolenie podstawowe 3 miesiące	Szkolenie specjalisty 1-6 miesięcy	Cykl szkolenia – 3 lata			
				I rok	II rok	III rok	
PODSTAWY WYCHOWANIA OBYWATELSKIEGO I WOJSKOWEGO	Kształcenie obywatelskie	14	2 - 12	22	22	22	84 - 92
	Profilaktyka i dyscyplina wojskowa	12	3 - 18	33	33	33	117-129
Razem		26	5 - 30	55	55	55	201-221

Załącznik Nr 2
do Metodyki szkolenia żołnierzy

Dział Szkolenia	PRZEDMIOT	Liczba godzin zajęć obligatoryjnych			
		oficerowie	podoficerowie	szeregowi	grupa łączona
Szkolenie uzupełniające żołnierzy	Kształcenie obywatelskie	2	10	10	10
	Profilaktyka i Dyscyplina wojskowa	4	6	6	6
		Liczba godzin do dyspozycji dowódców			
		2	4	4	4
	RAZEM	8	20	20	20

.....
(nazwa jednostki wojskowej)

OCENA EFEKTYWNOŚCI REALIZACJI PRZEDMIOTÓW **„Kształcenie obywatelskie” oraz „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa”**

1. Liczba grup szkoleniowych w pododdziałach zawodowych.
2. Liczba innych grup szkoleniowych (poza pododdziałami) w korpusach:
 - a) oficerów;
 - b) podoficerów;
 - c) szeregowych;
3. Liczba grup łączonych.
4. Liczba osób prowadzących zajęcia, w tym:
 - a) dowódców pododdziałów;
 - b) kadry korpusu wychowawczego;
 - c) psychologów wojskowych i innych osób zatrudnionych w strukturach wychowawczych;
 - d) pozostałych oficerów, w tym kierowniczej kadry jednostki wojskowej;
 - e) podoficerów;
 - f) innych osób.
5. Ocena frekwencji podczas zajęć z przedmiotu:
 - a) „Kształcenie obywatelskie”;
 - b) „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa”.
6. Oceny uzyskane za realizację przedmiotu „Kształcenie obywatelskie” w czasie kontroli problemowych.
7. Opisowa ocena poziomu wiedzy ustalona przez prowadzących zajęcia z przedmiotu „Kształcenie obywatelskie” (m.in. na podstawie analizy przeprowadzonych testów).
8. Oceny uzyskane w czasie:
 - a) kontroli ze sprawdzianów z problematyki dotyczącej dyscypliny żołnierzy w pododdziałach oraz w poszczególnych korpusach kadry zawodowej, w tym wśród przełożonych i rzeczników dyscyplinarnych;
 - b) sprawdzianu poziomu wiedzy przeprowadzonego w formie testu z przepisów dotyczących dyscypliny wojskowej realizowanego w jednostce wojskowej.
9. Suma środków finansowych przeznaczonych na realizację zajęć z przedmiotu „Kształcenie obywatelskie” oraz „Profilaktyka i dyscyplina wojskowa” (w tym zakup literatury oraz materiałów i usług dotyczących szkolenia).
10. Rodzaje i ilość przeprowadzonych pozaaudytoryjnych form zajęć.
11. Działalność szkoleniowo - metodyczna realizowana z prowadzącymi zajęcia:
 - a) liczba przeprowadzonych narad szkoleniowo - metodycznych, ich tematyka oraz liczba uczestników;
 - b) liczba przeprowadzonych instruktaży dla prowadzących zajęcia.
12. Efekty i wnioski wynikające z realizacji zajęć.
13. Propozycje w zakresie organizacji i tematyki zajęć.

.....
dowódca (szef,dyrektor)